

קוֹנְטֵרַס

עֵץ פְּרִי

יְגַלֶּה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת מְעֵצֵי הַשָּׂדֶה, "עֵץ פְּרִי הָעוֹשֶׂה פְּרִי", וְאֵת הַלְמוּדִים שֵׁיכוּלִים לְלַמֵּד מֵהֶם בְּעִבּוּדַת הַשָּׂם יִתְבָּרַךְ.

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָא, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִיס לִיהַ רַבִּי נַתָּן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ וּמִשְׁלָב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאמְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוהר"א ש"נ"י אָמַר, פִּי הֵנָּה פְּתִיב (דְּבָרִים כ): "פִּי
 הָאָדָם עֵץ הַשָּׁדָה", הֵינּוּ הָאָדָם נִדְמָה לְעֵץ הַשָּׁדָה.
 וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן
 מח); אֲשֶׁר יֵשׁ אֵילָן שְׁלֹקָה לּוֹ מֵאָה שָׁנָה לְגִדּוֹל,
 וּבִנְדָאֵי עוֹבֵר עַל הָאֵילָן מֵה שְׁעוֹבֵר בְּאֵלוֹ הַמֵּאָה
 שָׁנָה — רוּחוֹת, גְּשָׁמִים וּשְׁלָגִים, קֹר וְחֹם, קִיץ
 וְחֹרֶף, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לְסוּף מֵאָה שָׁנָה הוּא יוֹצֵא
 בְּכַח גְּדוֹל מְאֹד וְצוּמָח, וּמוֹצִיא פְּרוֹת יָפִים, וְזוֹ
 הַתְּחִזְקוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד לְכָל אָדָם, שִׁיתְחַזֵּק בְּמִשְׁךְ
 כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְלֹא יִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבָר שְׁעוֹבֵר עָלָיו
 מִרוּחוֹת רָעוֹת, קֹר וְחֹם, עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, וַיִּשְׁתַּדֵּל
 לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְגָּיִם שְׁבַע-עוֹלָם. פִּי כֶּךָ אָמַר
 רַבֵּנוּ ז"ל, שְׁהַעוֹלָם הַזֶּה גֶּשֶׁר צָר מְאֹד, וְהַכֶּלֶל
 וְהַעֲקָר שְׁלֹא לְהַתְפַּחַד כָּלֵל, וּכְשֶׁאָדָם חָזַק בְּאַמוּנָה,
 אֲזִי אֵין לוֹ לְהַתְפַּחַד מִשׁוּם דְּבָר שְׁבַע-עוֹלָם.
 (אֲמַרֵי-מוֹהַר"א ש", חֵלֶק ב', סִימָן תרעו).

קוֹנְטֵרַס

עֵץ פְּרִי

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֲהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר הָאָדָם נִמְשָׁל
לְעֵץ הַשָּׂדֶה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (דְּבָרִים כ, יט-כ): "כִּי תִצּוֹר
אֶל עֵיר יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֵם עָלֶיָּהּ לְתַפְשָׁהּ לֹא
תִשְׁחִית אֶת עֵצָהּ לְנִדְחַת עָלֶיָּהּ גִּרְזֹן כִּי מִמֶּנּוּ תֹאכַל
וְאֵתוֹ לֹא תִכְרֹת, כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה לְבָא מִפְּנֵיךְ
בַּמִּצּוֹר, רַק עֵץ אֲשֶׁר תִּדַע כִּי לֹא עֵץ מֵאֲכָל הוּא,
אֵתוֹ תִשְׁחִית וְכָרְתָּ וּבְנִיתָ מִצּוֹר עַל הָעֵיר אֲשֶׁר הִיא
עֹשֶׂה עִמָּךְ מִלְחָמָה עַד רִדְתָּה"; וְכִמוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת,
שֶׁהַשּׁוֹנֵא מִסִּבֵּב עֵיר יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֵם עָלֶיָּהּ
לְתַפְסָּהּ, כְּמוֹ-כֵן וְיֹתֵר מִכֵּן בְּרוּחָנִיּוֹת, כְּשֶׁהַיִּצּוֹר
הָרַע מִסִּבֵּב אֶת הָאָדָם יָמִים וְשָׁנִים לְשִׁבּוֹר אוֹתוֹ
וְלְהַכְשִׁילוֹ וּלְנַתְקוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְרוּצָה לְרֹאוֹת
בְּמַפְלָתוֹ, עָלָיו לְזִכּוֹר הֵיטֵב אֲשֶׁר אָסוּר לְיֵאֵשׁ עֲצָמוֹ

בְּשׁוּם פָּנִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ, וְאֶפְלוּ כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בַּמִּצְבִּים הַכִּי קָשִׁים,
עִם כָּל זֹאת אָסוּר לוֹ לְהִתְיַאֵשׁ. וְכִמוֹ שֶׁבַגְשָׁמִיּוֹת
אָסוּר לְהִשְׁחִית "עֵץ פְּרִי", אֲלָא עֵץ שְׂאִינוֹ עוֹשֶׂה
פְּרִי מִתֵּר לְהִשְׁחִיתוֹ, כְּמוֹ-כֵן צְרִיכִים לְדַעַת, אֲשֶׁר
כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, יֵשׁ לוֹ כַּחוֹת
עֲלִיוֹנִים, וְהוּא יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם,
אִם רַק יִתְחַזֵּק וְלֹא יִשְׁבֵּר מִשׁוּם דָּבָר; כִּי זֶה עָקֵר
הַמְּלַחְמָה בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אָדָם הוּא עֵץ הַשָּׂדֶה,
וְרוֹצִים רַק לְהִשְׁחִית אֶת עֵצוֹ וּלְנַדַּח עָלָיו גְּרוֹזָן,
וְהַיֵּצֵר הָרַע אֵינוֹ מִבְּחִין בֵּין עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי לְבֵין עֵץ
שְׂאִינוֹ עוֹשֶׂה פְּרִי; אֲשֶׁר זֶה לְמוֹד עָמֵק עָמֵק מִי
יִמְצְאוּנוּ בְּדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ; כִּי לְאָדָם יֵשׁ
שְׁתֵּי נַפְשׁוֹת: נֶפֶשׁ דְּקַדְשָׁה וְנֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית, וְכִשְׂאָדָם
זוֹכָה וּמְכַנִּיעַ אֶת הָרַע, אֲזִי הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית מְאִירָה
בוֹ, וְכִשְׂאִינוֹ זוֹכָה, אֲזִי הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית מִתְגַּבְּרַת
עָלָיו, שְׁנֵיהֶם כַּח הַדְּמִיוֹן, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כה), וְכָל אָדָם צָרִיךְ
לְנַתֵּק אֶת עֲצָמוֹ מִגְּשָׁמִיּוֹת הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה,
וְתָמִיד יִשְׁתַּוְּקֶק אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, וְיִזְכֶּה לְבִטֵּל אֶת
עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אֲזִי יִזְכֶּה
לְהִתְחַזֵּק בְּעֵץ הַחַיִּים, מֵה שְׂאִין כֵּן אִם אָדָם מִתְרַשֵּׁל

וְנוֹתֵן כַּח לִסְטָרָא אַחֲרָא, שֶׁהוּא כַח הַמְדַבֵּר לְשֵׁלֵט
עָלָיו, אֲזִי נִכְשָׁל לְגַמְרִי.

וְלִכֵּן כָּל אָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים
שֶׁבְּעוֹלָם, וְכִמוּ שֶׁאֲנַחְנוּ רוּאִים בְּגִשְׁמִיּוֹת, כְּשֵׁישׁ
מִלְחָמָה, כָּל מִי שֶׁלְּבוֹ חֲזָק וְאִמִּיץ עַד מְאֹד, וְאִינוּ
מִפְּחָד מְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם — הוּא מְנַצֵּחַ, לֹא-כֵן
מִי שֶׁנוֹפֵל עָלָיו פֶּחַד וּמְכַנִּיעַ אֶת עַצְמוֹ וּבּוֹרֵחַ —
הוּא נִכְשָׁל. וְכִמְאָמְרָם ז"ל (סוֹטָה מ"ד): תְּחַלֵּת
נְפִילָה — נִיסָה; עַל-כֵּן צָרִיכִים לְלַמֵּד דְּגַמָּא מ"עץ
פְּרִי" שֶׁעוֹשֶׂה פְּרִי, אַף שֶׁעוֹבֵר עַל הָעֵץ מֵה שֶׁעוֹבֵר,
רוּחוֹת וּסְעָרוֹת, הַמְּאַיְמוֹת לְעַקְרוֹ וּלְכַלּוֹתוֹ, עִם כָּל
זֹאת אִם אִינוּ נִשְׁבֵּר מְשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, וְאֲדַרְבֵּה
הוּא מְחַזֵּק מֵעַמֵּד בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שֶׁבְּעוֹלָם, אֲזִי
מוֹצִיא פְּרוֹת נְעִימִים, עֲרָבִים לַחֵף וְטוֹבִים לְמֵאֲכָל,
אֵךְ אִם הָעֵץ נִכְנַע לְכָל סוּפָה וְסַעַר וּמְתִיבֵשׁ, אֲזִי
אִינוּ מוֹצִיא פְּרוֹת וְנוֹתֵר חָרֵב לְגַמְרִי, וְלְבַסוּף נֶעְקָר
מִשְׁרָשׁוֹ, וְנֶאֱבָד לְגַמְרִי וְלֹא נִשְׁאָר מִמֶּנּוּ מְאוּמָה;
וְעַל-כֵּן עַל הָאָדָם לְלַמֵּד מֵעֵץ הַשָּׁדָה, שֶׁאִינוּ
מְתַפְּעֵל מְשׁוּם רוּחוֹת וּגְשָׁמִים, שְׁלָגִים וְתוֹלְעִים
וְשָׂאָר מְרַעִין בִּישִׁין, אֲלָא נִצָּב עַל עַמְדוֹ חֲזָק וְאִיתָן,
וּמוֹצִיא פְּרוֹת מְתַקִּים; כְּמוֹ-כֵן עַל הָאָדָם לְדַעַת, כִּי

כָּל חַיֵּיו הֵם מִלְחָמָה אַחַת אַרְכָּה, שֶׁהַסְטָרָא אַחֲרָא
וְהַכַּח הַמְדַמָּה רוֹצִים לְהַרְסוֹ וּלְכַלּוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְלִכְן
עָלִיו לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּתְבַּטֵּל
אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וַיִּרְצֶה לַעֲשׂוֹת רַק אֶת
רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעֵוֹלָם;
כִּי בְּזֵה הָעוֹלָם צְרִיכִים רַק הַתְּחִזְקוֹת, וְעַקֵּר
הַתְּחִזְקוֹת הוּא שְׂיַדַע מִכְחוֹ. אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוֹ
מִטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וְעוֹמֵד חֲזָק עַל אֶף כָּל הַמְּשַׁבְּרִים
וְהַגְּלִים שְׂעוֹבְרִים עָלָיו, וְזוֹכֶה לְהַכְּלִל בְּאֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא.

כִּי זֶה עַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת, שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהֶאֱמִין
מְאֹד בְּכְחוֹ, וַיִּדַע בְּאֶמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׂבּוֹדָאֵי יֵשׁ בְּכַח
שְׂכָלוֹ וּמְחוֹ לַעֲמֹד כְּנֶגֶד תְּאֵוֹת נְאוּף שֶׁהוּא עֶקֶרָא
דִּי צָרָא בִישָׂא (זֶה־ר וַיִּקְרָא טו:), כִּי הַמַּח וְהַשְּׂכָל הוּא
הַנְּשָׂמָה, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (אִיּוֹב לב): "וְנִשְׁמַת שֵׁד"י
תְּבִינִם", וְכְמוֹ שְׂכַתְב רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק
א', סִימָן לה): וְהַנְּשָׂמָה שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי אֶפְלוֹ שֶׁל
הַפְּחוֹת שְׂבַפְחוֹתִים, בּוֹדָאֵי הִיא יְכוּלָה לַעֲמֹד כְּנֶגֶד
כָּל הָעוֹלָם עִם הַתְּאֵוֹת, כִּי אֵין זֶה דֶּרֶךְ הָעֲנָוָה
לְהַקְטִין אֶת כְּחוֹ, וְלוֹמַר שְׂאֵין לוֹ נְשָׂמָה גְבוּהָה
כְּמוֹ הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים, כְּאֵלוֹ אֵין בִּידוֹ לְהִיּוֹת

איש כִּשְׁר או צְדִיק, כִּי עֲנוּה כֹּזוּ אַסוּרָה וְהִיא עֲנוּה פְּסוּלָה, וְאִין זוּ עֲנוּה כָּלֵל, רַק מַחִין דְּקִטְנוּת שְׁצָרִיכִין לְהִתְרַחֵק מִמֶּנָּה מְאֹד, כְּמוֹ שְׁכַתְּב רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כב), רַק אֲדַרְבָּה, צָרִיף כָּל אֶחָד לֹמַר בְּדַעְתּוֹ, שְׂיֵשׁ לוֹ נִשְׁמָה גְבוּהָה מְאֹד, כִּי הַנִּשְׁמָה שֶׁל הַפְּחוּת שְׁבַפְחוּתִים שְׁבִישְׂרָאֵל הִיא גְבוּהָה מְאֹד מְאֹד, וְצָרִיף לֹמַר בְּדַעְתּוֹ שְׂאִין נֶאֱדָה לוֹ לְהִיּוֹת כְּרוּף אַחַר תְּאֻוֹת עוֹלָם הֵזָה, חֶס וְשְׁלוֹם, מְכָל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן לְעֵבֵר אִיזוֹ עֵבְרָה, חֶס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁכַתְּוֵב (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-ב יז, ו): "וַיִּגְבֶּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'", שְׁצָרִיכִין לְהִגְבִּיחַ לְבוֹ בְּדַרְכֵי הַשָּׁמַיִם; כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל רָחוֹק בְּשָׂרְשׁוֹ מְאֹד מְאֹד מֵעֵבְרָה, חֶס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁכַתְּב רַבְּנוּ ז"ל בַּמָּאָמָר: "כִּי מְרַחֵם יִנְהַגֵּם" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'); כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא בְּעַל כַּח גְּדוּל לְעֵמֵד כְּנֶגֶד כָּל הָעוֹלָם עִם תְּאֻוֹתָיו, רַק הָעֵקֶר הוּא שְׂיִזְכָּה לְדַעַת מִכְחוֹ. נִמְצָא, שְׁבַאֲמַת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא בְּעַל כַּח גְּדוּל, רַק שְׂלָאו כָּל אֶחָד זוֹכֶה לִידַע מִכְחוֹ, וְלִפִּי נְפִילַת כָּל אֶחָד לְבַחֲיַנַּת מַחִין דְּקִטְנוּת, דְּהֵינּוּ מַה שְׂאִינּוּ יוֹדַע מִכְחוֹ, כְּמוֹ-כֵן נוֹפֵל לְתַאֲוֹת, וְהָעֵקֶר לְתַאֲוֹת גְּאוּף, שְׂהִיא עֵקֶר הַיִּצָּר הָרַע, וְכָל מַה שְׂאָדָם עוֹבֵר עֵבְרָה יוֹתֵר,

חס ושלום, יונק הסטרא אחרא ממנו יותר, ובולע
 אותו יותר, רחמנא לצלן. ועל-כן לפעמים הסטרא
 אחרא בולעת את האדם כל-כף עד שהיא מגיעה
 לעצם פנימיות קדשת יהדותו, והיא מתחזקת
 ומתגברת לבלע הנקדה הזאת גם-כן, ומביאה אותו
 לידי עברה גדולה, חס ושלום, כדי לבלע אותו
 לגמרי, חס ושלום, אבל תכף-ומיד פשהיא רוצה
 לבלע את עצם פנימיות קדשתו, אזי זאת הנקדה
 עומדת להסטרא אחרא בבית הבליעה שלה, כי
 זאת הנקדה של פנימיות קדשתו, היא בעלת כח
 גדול מאד, ואי אפשר להסטרא אחרא לבלע אותה
 בשום אופן, ולא די שאינה יכולה לבלע אותה,
 אלא גם זאת הנקדה טובה עומדת להסטרא אחרא
 בבית הבליעה שלה, עד שהיא מכרחת לתן הקאות
 להקיא ולהוציא כל הקדשות שבליעה מזאת
 הנשמה. ומזה בא שאנו רואים אשר לפעמים
 האדם נתעורר בתשובה אחר כמה עברות. וכן אמר
 רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כה),
 שלפעמים עברה מביאה את האדם לידי תשובה,
 הינו על-ידי שנלכד באיזו עברה גדולה, רחמנא
 לצלן, על-ידי-זה נתמרמר לבו ונתעורר בתשובה,
 עד שנעשה בעל תשובה גמור. וכל זה בא מחמת

שֶׁלפְּעַמִּים הַסְטֵרָא אַחֲרָא מְבִיָּאָה אוֹתוֹ לְיַדֵּי עֵבֶרָה
 גְּדוּלָה כָּל-כָּף, הֵיּוֹת שְׂרוּצָה לְבַלְעֵ אוֹתוֹ לְגַמְרֵי,
 וְאִז מִתְגַּבְּרַת פְּנִימִיּוֹת הַנְּקֻדָּה שְׁלוֹ שֶׁהִיא בַעֲלַת כַּח
 גְּדוּל, שֶׁהַסְטֵרָא אַחֲרָא רוּצָה לְבַלְעֵ גַם אוֹתָהּ, וְאִז
 הִיא עוֹמֶדֶת לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא בְּבֵית הַבְּלִיעָה שְׁלָה,
 וְעַל-יַדֵּי-זֶה לֹא הִי שְׂאִינָה בּוֹלַעַת אֶת הַנְּקֻדָּה
 הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, אֲפִי גַם הִיא מְכַרַחַת לְהַקְיָא
 וְלְהוֹצִיא עַל-יַדֵּי-זֶה כָּל הַקְּדוּשׁוֹת שְׁבַלְעָה, בְּבַחֲיִנַת:
 "חֵיל בָּלַע וַיִּקְאֲנוּ" וְכוּ'. אֲבָל בּוֹדָאֵי אֵין שׁוּם אָדָם
 יְכוּל לְסַמֵּךְ עַל זֶה, חֶס וְשָׁלוֹם, כִּי הָאוֹמֵר: 'אַחֲטָא
 וְאָשׁוּב', אֵין מְסַפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה (יּוֹמָא
 פּה); כִּי מִי יוֹדַע אִם יִהְיֶה לוֹ כַּח לַעֲמֹד שָׁם; כִּי
 לְפַעַמִּים הַתְּגַבְּרוֹת הַסְטֵרָא אַחֲרָא גְּדוּלָה כָּל-כָּף,
 עַד שֶׁבּוֹלַעַת אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, חֶס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ
 כַּמָּה אַנְשִׁים שֶׁעָבְרוּ עֲבֵרוֹת גְּדוּלוֹת, וְלֹא שָׁבוּ
 בְּתְשׁוּבָה לְבִסּוּף, כִּי יֵשׁ בְּזֶה עֲנִינִים רַבִּים לְאֵין קֶץ,
 וְהֵם מְסוּד סְתָרֵי דְרֻכֵי הַבְּחִירָה, שֶׁנִּתְּנָן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 לְכָל אָדָם, שְׂאֵין מִי שֶׁיַּעֲמֹד עֲלֵיהֶם, אֲבָל אַחֲרֵי
 שֶׁכָּבַר עָבַר מֵה שֶׁעָבַר, חֶס וְשָׁלוֹם, צְרִיךְ לִידַע
 וְלְהֶאֱמִין שְׂאֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאַפְלוּ אִם
 כָּבַר רָצָה לְהַתְּגַבֵּר אֲלֵפִי פְּעַמִּים לְהֵיּוֹת אִישׁ כְּשֵׁר,
 וְלֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ, וְנָפַל לְמָה שֶׁנָּפַל, וְאַפְלוּ אִם נָפַל

לְעִבְרוֹת גְּמוּרוֹת וְחֲמוּרוֹת, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, אֶף-עַל-פִּי-
כֵן עֲדִין יֵשׁ לוֹ תִקְוָה כָּל עוֹד נִשְׁמָתוֹ בּוֹ.

וְהַעֲקָר הוּא הָאֲמוּנָה, שֶׁתְּהִיָּה לוֹ אֲמוּנָה שְׁלֵמָה
בְּהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, וַיִּשְׁתַּדֵּל בְּכָל עֵז לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק
אֱמֵתִי, וַיִּשְׁפֹּף שִׁיחוֹ לְפָנָי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיִּגְלֶה לוֹ
אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, כְּדֵי שֶׁיִּזְכֶּה עַל יְדוֹ לְאֲמוּנָה
שְׁלֵמָה, וְאִזּוֹ בּוֹדָאֵי יֵשׁ לוֹ תִקְוָה לְעוֹלָם, יִהְיֶה אִיךָ
שֶׁיְהִיָּה; כִּי עֲקָר הַכַּח לְעֵמֵד כְּנֶגֶד הַיֵּצֵר הָרַע הוּא
עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, שֶׁהִיא כָּלֵל וְעֲקָר כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה.
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִכּוֹת כד.): בָּא חֲבִקוּק וְהֶעֱמִידֵן עַל
אֲחַת: "וְצַדִּיק בְּאֲמוּנָתוֹ יִחְיֶה" (חֲבִקוּק ב, ד); כִּי
עֲקָר הָאֲמוּנָה הוּא לְהֶאֱמִין בְּחַדוֹשׁ הָעוֹלָם,
וּלְהֶאֱמִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בָּרָא הַכֹּל יֵשׁ מֵאִין, וְזֶה
"כַּח מַעֲשִׂיו" (תְּהִלִּים קיא, ו), שֶׁזֶהוּ סוּד אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל; כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בָּרָא הַכֹּל בְּכ"ח אֲתוֹן
דְּעִבְדָּא דְּבְרָאשִׁית, שֶׁהֵם בְּחִינַת "כַּח מַעֲשִׂיו הַגִּיד
לְעַמּוֹ", שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה כּוֹבְשִׁין אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְזֹאת
הָאֲמוּנָה הִיא עֲקָר הַכַּח שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְהִתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד
כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַתְּאוּוֹת וְהַסְטֵרִין אַחֲרָנִין בְּגִשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחָנִיּוֹת. וְכְמוֹ שֶׁאִתָּא בְּתַקּוּנִים (עֲשָׂרִין וְתָרִין, דף
סו): וּבְהֵאֵי כַח מִתְתַקְּפִין יִשְׂרָאֵל עַל אָדוּם; כְּמוֹכָא

בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א'); כי כל זמן שהוא מקרב לצדיק באמת, שעל-ידי-זה זוכה לאמונה שלמה, להאמין בכח מעשיו, שהיא בחינת אמונת חדוש העולם שהוא עקר האמונה, להאמין שהשם יתברך ברא הכל בכחו ובגבורתו בכ"ח אתון של מעשה בראשית, ועל-ידי זה הכח יוכל להתגבר כנגד כל הסטריין אחרנין, וסוף כל סוף ישוב בתשובה שלמה, והסטרא אחרא תחזר ותקיא את כל הקדשות שבלעה, עד שיזכה לעשות גרים ובעלי תשובה.

וכל זה למדים דיקא מ"עץ פרי" העושה פרי, שמכניסים גרעין אחד בארץ, ונתרקב לגמרי, עד שלא נשאר מהגרעין כלום, ואז מתחיל להשריש שרשים, ולאט לאט גדל וצומח "עץ פרי" העושה פרי. ואף שבין כך עובר על ה"עץ פרי" מה שעובר — גשמים ורוחות, קור וחם, ותולעים ושרצים הרומשים על ה"עץ פרי", וכן כל מיני עופות וחיית השוכנים עליו, ועוברים עליו משברים וגלים, עם כל זאת עומד איתן ואינו מתפעל, ומוציא פרות מתקנים הראויים למאכל אדם, ועוד מכל אחד מפרותיו יכולים להוציא

הרבה גרעינים, אשר מכל גרעין שזורעין באדמה, יוצא ממנו עוד אילן "עץ פרי" עושה פרי. ודבר זה לא יכילהו הרעיון כלל, וזהו למוד עמק עמק לכל בר ישראל, אשר רוצה רק לחזור בתשובה ולנתק עצמו מאילנא דמותא, מעץ שאינו עושה פרי, שהיא הסטרא אחרא דלא עבדא פרי, ורוצה להחזיק עצמו באילנא דחיי, בעץ שעושה פרי, שהיא סטרא דקדשה דעביד פרי, עליו להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ולא יתן שאיזה דבר יוכל לשבר אותו, ואפלו שמסבבים אותו אינשי דלא מעלי, וסוחבין אותו למשפטים, ומעלילים עליו כל מיני עלילות, והצדיק טמון באדמה, כי כל אלו הרשעים מצליחין ועושים חיל, ואלו הצדיקים האמתיים הדבוקים באין סוף ברוך הוא, מנחים בתכלית השפלות עם כל זאת מסתתרים בסתר צל כנפיו יתברך, וממשיכים על עצמם יד ה', כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נה), וזו מעלת מדרגת בר ישראל אמת, שאינו מתפעל משום ברירה שבעולם, אלא כאשר בא האויב ורוצה לכרות בגרון את ה"עץ פרי", אינו מניח עצמו בשום פנים ואפן, ואלו כל הנסיונות בזה העולם, שעובר על כל אחד כל מיני קטנות

וְחַלִּישׁוֹת הַדַּעַת, וְאֵינָם יוֹדְעִים לְשִׁית עֵצָה לְנַפְשָׁם
 מֵרַב צַעַר וְעִגְמוֹת נַפֶּשׁ, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁאָדָם מִכְּנִיס
 עֲצָמוֹ בְּאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, אִזּוּ נַעֲשֶׂה אֶצְלוֹ אֶרֶץ
 טוֹבָה, וַיֵּשׁ לוֹ כַּח הַגָּדֵל וְכַח הַצּוּמָח, כַּמּוּבָא
 בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנ"ה),
 וְזֶה בָּא רַק מִתְקַף הָאֲמוּנָה, שֶׁהוּא בָּטֵל וּמִבְטָל אֶל
 עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׂאִזּוּ יֵשׁ לוֹ
 אַחִיזָה בְּאֶרֶץ טוֹבָה הָרְאוּיָה לְגָדֵל וְלַצּוּמָח, כַּמּוּ
 שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁבְתָּ לֹא): אֲמוּנָה זֶה
 סֹדֵר זָרְעִים; וְעַל-כֵּן כְּשֵׁי שֶׁלְּבַר יִשְׂרָאֵל אֲמוּנָה
 חֲזָקָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וַיּוֹדַע וַיַּעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדֵּיו
 יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְאֶפְלוֹ שֶׁכָּבֵר חָטָא, עֲדִין יְכוּל לְשׁוּב
 אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, כִּי אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל,
 וְעַל-כֵּן יֵשׁ לוֹ כַּח הַגָּדֵל וְכַח הַצּוּמָח, וְשׁוּם בְּרִיָּה
 אֵינָהּ יְכוּלָה לְבַטֵּל אוֹתוֹ, וְאִף אֶחָד אֵינוֹ יְכוּל לְקַרֵּר
 אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁר זֶה מַעֲלַת בַּר יִשְׂרָאֵל,
 שְׁאֵינוֹ נִכְנַע לְשׁוּם אִמָּה וְלָשׁוֹן, רַק מִכְּנִיעַ אֶת עֲצָמוֹ
 אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ.

וְכָל זֶה לּוֹמְדִים מִ"עֵץ פְּרִי", שְׂאִף שֶׁהוּא מִנָּח
 בְּתוֹךְ הָאָדָמָה מִמֶּשׁ, עִם כָּל זֹאת הוּא מוֹצִיא פְּרוֹת
 מִתְקִים וְעֵרְבִים לַחִיף, הַמְחַיִּים נַפְשׁוֹת רַבּוֹת, כַּמּוּ-

כן צריך כל בר ישראל להתנהג — להיות חזק
 ואמיץ באמונה שלמה, אמונה ברורה ומזככת בו
 יתברך, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר ולבטל
 ולרחק אותו ממנו יתברך, אדרבה הוא ילך ויתזק
 גם את אחרים, ויהיה נעשה "עץ פרי" עושה פרי,
 שזה התכלית של כל הבריאה — שלא ישאר
 האדם עקר, אלא יוליד נשמות בעלי דעת. כמובא
 בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'),
 שהעקר להוליד בני-אדם עם דעת, שמכירין אותו
 יתברך, וזה עקר מצות פריה ורביה, שמצוה כל בר
 ישראל שיהיה "עץ פרי" עושה פרי, שיוליד
 נפשות, שגם הם יכירו את אמתת מציאותו יתברך.
 וזו מעלת בעלי תשובה, שזוכים לחזר בתשובה
 שלמה אליו יתברך, אשר מעלתם גבוהה עד מאד,
 כי במקום שבעלי תשובה עומדין — צדיקים
 גמורים אינם עומדים (ברכות לד:); עם כל זאת
 עדין אין שלמות בתשובתם, אלא עד שהם בעצמם
 יגיעו אל מדרגה זו, שיוכלו להחזיר גם את אחרים
 בתשובה שלמה, ויהיו נעשים "עץ פרי" עושה
 פרי. וזה סימן לכל בעל תשובה, אם נתקבלה
 תשובתו אצלו יתברך — אם יש לו רצון וחסד
 וכסופין טובים להחזיר גם אחרים בתשובה; כי

בְּזֶה שֶׁהָאָדָם מַחְזִיר גַּם אַחֲרַיִם בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
 אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְנַעֲשֶׂה "עֵץ פְּרִי" עוֹשֶׂה פְּרִי, בְּזֶה
 מְגַלֶּה אֶת טֵהַר לְבָבוֹ, כִּי כּוֹנֵנֵתוֹ לְשֵׁם שָׁמַיִם,
 וּתְשׁוּבָתוֹ אֲמִתִּית.

וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוֹבִי, בְּנִי, לְלַמַּד מִ"עֵץ פְּרִי"
 הָעוֹשֶׂה פְּרִי, וְאִף שְׁעוֹבֶרֶת עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ מְלַחֲמָה
 גְּדוֹלָה, אֲשֶׁר הֵיִצָּר הָרַע וְהַסְטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת
 מְסַבְּבִים אֶת "עֵץ פְּרִי" אֵילָנָה, וְרוֹצִים רַק לְהַפִּילוֹ
 בְּגִרְזוֹן, עִם כָּל זֹאת תִּהְיֶה אֲמִיץ וְחֹזֵק, וְאֵל תִּתֵּן
 לְשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁתּוּכַל לְשַׁלֵּט עָלֶיךָ, אֲלֵא רָאָה לְצֵאת
 לַחוּץ וְלַחֲזוֹק אֶת כָּל הַרְחוּקִים, וּתְקַרְבֶּם אֵלָיו
 יִתְבַּרֵךְ, וְכִמּוֹ שֶׁ"עֵץ פְּרִי" מוֹצִיא פְּרוֹת נְעִימִים
 וְטוֹבִים לְאֲכִילָה וְנַחֲמָדִים לְמַרְאֵה, וְאִף שְׁבִין כָּף
 רוּחַ שֵׁים עֲלֵיהֶם תּוֹלְעִים וְשָׂרְצִים וְכוּ', עִם כָּל זֹאת
 מוֹצִיאִין בְּכָל פַּעַם עוֹד וְעוֹד פְּרוֹת, כְּמוֹ-כֵן וְיִוְתַר
 מִכֵּן צָרִיךְ כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת כָּל-כָּף חֹזֵק
 בְּעֲצָמוֹ, אִף שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו מָה שֶׁיַּעֲבֹר, עִם כָּל זֹאת
 יִקְרַב אֶת כָּלֵל נְשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְיִחֲזֹק
 וְיֵאֱמָץ אֶת כָּל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים וְהַמְּשַׁלְכִים
 בְּתַאוּתֵיהֶם וּבְמַדוּתֵיהֶם, וְיִלְמְדוּ תּוֹעִים דְּרָךְ הַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵךְ, וְזֶה סִימָן שֶׁפָּעַל מָה שֶׁפָּעַל כְּבוֹד, וַיֵּשׁ לוֹ

כחות הנפש לעבור על הכל. ועל-כן כל מי שיודע
 בנפשו את נגעי לבבו ומכאוביו, ורוצה לחזור
 בתשובה שלמה, עקר שלמות תשובתו היא —
 שילמד מ"עץ פרי" העושה פרי, שגם הוא לא רק
 שיחזר בתשובה שלמה ויחזיק מעמד בזה העולם,
 אפלו שעובר עליו מה שעובר — ירידות, קטנות
 ומכאובים, צרות ויסורי הנפש, אלא גם יחזק
 ויאמץ, יעורר וישמח נפש כל חי, ויוציא פרות
 מתקים, ודיקא על-ידי-זה יהיה סימן בידו
 שנתקבלה תשובתו אצלו; אשרי מי שאינו מטעה
 את עצמו בזה העולם, רק לומד מוסר השכל מ"עץ
 פרי" העושה פרי, שאז ישאר שמו וזכרו לדורי
 דורות; אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

תם ונשלם, שבת לאל בורא עולם!